

VALINTAESITYS

Hankkeen nimi	RIMAT- Elintarvikeketjuun kohdistuvien ilmastonmuutosten riskienhallinta ja muutokseen sopeutuminen Varsinais-Suomessa
Hakemusnumero/ ryhmähanketunnus	402964, 403226, 403225 / R-01226
Hakija/hakijat	Turun ammattikorkeakoulu Oy, Peimarin koulutuskuntayhtymä ja ProAgria Länsi-Suomi ry
Toimintalinja	2 Hiilineutraali Suomi
Erytystavoite	2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen
Toteutusaika	1.1.2024 – 31.12.2025
Kohdealue	Varsinais-Suomi

Hankkeen julkinen tiivistelmä

Ilmastonmuutos tuo ruokaturvaan yhä kriittisempiä haasteita mm. pitkittyneiden kuivuuskausien, rankkasateiden, metsäpalojen ja muiden sään ääri-ilmiöiden takia. RIMAT- hankkeen tarkoituksena on auttaa varsinaissuomalaisia elintarvikeketjun toimijoita ilmastonmuutokseen liittyvien riskien tunnistamisessa ja riskienhallinnan prosesseissa sekä edistää yritysten uusia pilottikokeiluja ilmastonmuutokseen varautumiseksi ja sopeutumiseksi. Ruoka- ja ravitsemusturvan takaaminen kattaa niin alkutuotannon, elintarviketeollisuuden, päivittäistavara- ja jakelun.

Kyseessä on myös aktivointihanke, jossa Varsinais-Suomen ruokaketjun ekosysteemissä edistetään ruokaturvan kehittämistä maakunnassa sekä toimitaan yleisemminkin ruokaketjun ilmastonmuutoksen riskeihin herättelijänä.

Hankkeen kohderyhmänä ovat maatalousyritykset (esim. viljat, puutarhatuotteet, peruna, sokerijuurikas, siipikarja ja muu lihantuotanto, maitotaloustuotteet ja kananmunat), jakeluketjusta varastointi- ja kuljetusryhmittäjät sekä elintarvikkeiden jalostusyritykset (esim. meijerit, leipomot ja pienpanimot).

Hankkeen toimenpiteitä ovat:

1. Kootaan toimijoita varsinaissuomalaisen ruokaketjun ilmastonmuutoksen riskienhallinnan ekosysteemiin ja mm. edistetään riskitietoisuutta ruokavarmuudesta viestinnällisin keinoin.
2. Konseptoidaan ruokaketjuun soveltuvia ilmastonmuutoksen riskienhallinnan työkaluja ja toimintatapoja: kehitetään helppokäyttöisiä riskienhallinnan työvälineitä soveltuviksi etenkin elintarvikeketjun mikro- ja pk-yritysten omien ilmastoriskien tunnistamiseen ja analysointiin. Ilmastonmuutoksen sopeutusratkaisuihin sovelletaan kustannus-hyöty-ajattelua sekä kestävä kasvun periaatteita.

3. Järjestetään elintarvikeketjun toimijoille teemallisia (kasvinviljely, kotieläintuotanto, elintarvikevalmistus ja logistiikka) ilmastonmuutoksen riskienhallinnan ja muutosjoustavuuden seminaareja maakunnassa ja ohjataan ilmastonmuutokseen sopeutumista tukevien tietoaineistojen hyödyntämiseen.
4. Lopuksi tuetaan ruokaketjun yritysten toimintakokeiluja innovatiivisten liiketoimintakonseptien pilotoinnissa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja riskien vähentämiseksi (esim. ilmastokestävät lajit tai uudet hankintalähteet). Tässä vaiheessa sovelletaan saatuja muutoskyvykkyyden ja yhdessä kehittämisen oppeja.

Hankkeessa osallistetaan ruoan arvoketjun eri toimijoita yhdessä ilmastonmuutoksen riskien tunnistamiseen, niiden hallintaan ja elintarvikeketjujen kehittämistyöhön. Toimintaympäristön kiihtyvä muutos korostaa entisestään kaikkien toimijoiden välistä yhteistyötä. Mahdollisuus verkostoitua, jakaa keskenään tuntemuksia ja kokemuksia on tärkeää myös henkilöiden jaksamisen kannalta.

RIMAT-hankkeen tulokset heijastuvat kansalaisten ruokaturvan varmistamiseen maakuntaa laajemmallakin alueella. Hanke vaikuttaa positiivisesti alueen elinkeinoelämään. Ruokaketjuilla on maakunnassa tärkeä aluetaloudellinen rooli. Innovatiiviset ruokaketjut onkin yksi Varsinais-Suomen älykkään erikoistumisen kolmesta painopisteestä.

Ryhmähankkeen päätoteuttaja on Turun ammattikorkeakoulu, joka tekee hankkeessa tiivistä yhteistyötä Ammattiopisto Livian ja ProAgria Länsi-Suomen kanssa.

Työpaketit

TP1 – Hankehallinto ja viestintä

TP2 – Ilmastonmuutoksen riskit elintarvikeketjussa

TP3 – Ruokaketjuun soveltuvien ilmastonmuutoksen riskienhallinnan työkalujen ja toimintatapojen konseptointi

TP4 – Muutoskyvykkyyden ja muutoksen johtamisen valmennuskoulutus

TP5 – Toimintakokeilut innovatiivisten liiketoimintakonseptien pilotoinniksi ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja riskien vähentämiseksi

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Palkkakustannukset	219 832 €
Flat rate 40 %	87 932 €
Yhteensä	307 764 €
Haettava EU- ja valtion rahoitus 70 %	215 518 €
Omarahoitus (muu julkinen rahoitus ja yksityinen rahoitus) 30 %	92 246 €
Yhteensä	307 764 €

Rahoittajan arvio

Muutosten ennakointi ja toiminnan sopeuttaminen muutoksiin tukee maakuntastrategian tavoitetta muutoksia ennakoivasta ja kasvuhakuisesta maakunnasta. Hankkeen voidaan katsoa toteuttavan älykkään erikoistumisen strategian painopistealuetta innovatiiviset ruokaketjut.

Hankkeen teema on ajankohtainen ja tärkeä, mutta erittäin laaja-alainen hanke on vaarassa jäädä toimenpiteiden ja vaikuttavuuden osalta ylätasoiseksi ja pintapuoliseksi. Hakemuksessa esitetyt keinot tavoitteiden saavuttamiseksi eivät ole riittävän vakuuttavia, konkreettiset välineet ja keinot tavoitteiden saavuttamiseksi tulee kuvata tarkemmin. Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2023 rahoittama selvitystyö ”Riskienhallinnan välineitä elintarvikealan pk-yritysten varautumissuunnittelun tueksi ja liiketoimintariskien hallitsemiseksi (ET-RH -selvitystyö)” tulisi huomioida ja varmistua siitä, että ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien osalta jatketaan tästä jo tehdystä pohjatyöstä.

Varsinais-Suomessa toimii aktiivisia ruokaverkostoja sekä Huoltovarmuustyöryhmä, joten rinnakkaisen ruokaturvatyöryhmän perustamista ei nähdä tarkoituksenmukaisena.

Rahoittajan esitys

Hanketta esitetään hylättäväksi.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Yleisten valintaperusteiden täytyminen on arvioitu Varsinais-Suomen liitossa 2.11.2023. Hakemuksen arviointi ja pisteytys on tehty Varsinais-Suomen liiton hakemusten arviointikokouksessa 7.11.2023. Arvioinnissa on hyödynnetty hakemuksesta saadut asiantuntijakommentit. Hakemus sai arvioinnissa pistemäärän 26/47. Hakemuksen pisteet jäivät alle hakuilmoituksessa asetetun minimipisterajan (vähintään 60 % erityistavoitteen enimmäispistemäärästä). Hakemus esitetään hylättäväksi pisteytyksen perusteella.